

AITO IHMINEN OPETTAJALLE

Ikäkauden (10-12) tavoite: ”Minä olen ihmeellisesti tehty!”

Moduulin tavoite: ”Monenlaiset taidot ja kyvyt Jumalan käytössä.”

Moduulin sisältö

1. Vieraassa ympäristössä Jumalan asialla: kertomus Danielista	19
2. Vaikeassa tilanteessa Jumalan asialla: kertomus Esteristä	21
3. Nuoruudesta saakka Jumalan sanansaattajana: kertomus Jeremiasta.....	23
4. Tuomaroimassa Israelin kansaa: kertomus Deborasta	25
5. Kokeneemalta oppimassa: kertomus Timoteuksesta	27
6. Anteliaasti toisia palvelemissa: kertomus Lyydiasta	29

Teemalaulut:

Jumala johtaa kaiken parhaaksemme. Petrus Ahonen. Albumilla Armo: 2012.

Elämä on nyt. Laulu 18, Nuoren seurakunnan veisukirja: 2020.

KOTIIN

Koti on paras paikka oivalluksille ja ihmettelylle. Toivomme, että varkeille jää opetuksista mieleen jotakin, mitä voi vanhempien kanssa pohtia enemmänkin. Haluamme tukea tällaista perheen yhteistä keskustelua ja yhdessä tekemistä kertomalla etukäteen, mitä tulemme opettamaan sekä antamalla ideoita tekemisiin ja jutteluun.

Seuraavan kuuden viikon oppimistavoite on ”Aito ihminen”. Tutustumme kuuteen Raamatun henkilöön ja pohdimme, millä tavoin he palvelivat Jumalaa oman yhteiskuntansa keskellä, omilla lahjoillaan.

Opetusten aiheet menevät seuraavasti:

1. Vieraassa ympäristössä Jumalan asialla: kertomus Danielista
2. Vaikeassa tilanteessa Jumalan asialla: kertomus Esteristä
3. Nuoruudesta saakka Jumalan sanansaattajana: kertomus Jeremiasta
4. Tuomaroimassa Israelin kansaa: kertomus Deborasta
5. Kokeneemalta oppimassa: kertomus Timoteuksesta
6. Anteliaasti toisia palvelemissa: kertomus Lyydiasta

Tehdään kotona

Opetus 1: Jutellaan yhdessä. Millaisissa tilanteissa olemme kokeneet kiusausta tehdä samoin kuin ”kaikki muutkin”, vaikka olemme tiennyt, ettei se ole oikein? Miten selvisimme tilanteesta?

Opetus 2: Jutellaan. Millaisissa tilanteissa olemme olleet rohkeita? Mikä auttoi meitä?

Opetus 3: Jutellaan. Millaisia vanhempamme olivat meidän iässämmme? Seurasivatko he silloin Jeesusta?

Opetus 4: Jutellaan. Mitä ominaisuuksia tai taitoja huomaamme toisissamme? Miten voisimme kannustaa seuraavalla viikolla toisiamme näiden taitojen käyttämisessä ja kehittämisessä?

Opetus 5: Jutellaan. Millaisia uskovia esikuvia vanhemmillä on ollut elämänsä aikana? Miten he ovat auttaneet vanhempiamme kasvamaan? Millaisia lahjoja vanhemmat huomaavat lapsissaan? Tuntevatko he jonkun, joka voisi auttaa lapsia oppimaan enemmän tämän lahjan käyttämisestä Jeesuksen seuraajana?

Opetus 6: Jutellaan. Miten vanhempamme voivat työssään palvella Jumalaa?

Kalenteriin

- mahdolliset retket, ulkoiluvarusteiden tarve, kotoa tuotavat tarvikkeet
- seurakunnan juhlat ja perhejumalanpalvelukset
- lomaviikot

Opetus 1 – Vieraassa ympäristössä Jumalan asialla: kertomus Danielista

Raamatunkohdat: Danielin kirja

Muistojae: ”Olkoon Jumalan nimi kiitetty ajasta aikaan, sillä yksin hänen on viisaus ja voima. Hän antaa muuttua aikojen ja hetkien, hän suistaa kuninkaat vallasta ja nostaa kuninkaat valtaan, antaa viisaille viisauden ja ymmärtäväisille tiedon.” Daniel 2:20-21

Oppimistavoitteet

- tutustun Danielin elämään
- ymmärrän, että Jumala voi antaa ihmiselle tehtävän hankalissakin olosuhteissa
- pohdin, mitä tarkoittaa kuuliaisuus Jumalalle

Havainnollistaminen

Jatketaan Raamatun aikajanan täydentämistä.

Sanallinen opetus

Vuonna 605 eKr Juudan kuningaskunta oli vaikeuksissa. Jumala oli toistuvasti lähettänyt profeettoja muistuttamaan kansaa siitä, ettei Jumalan lakia kuulu rikkoa, mutta kansa ja kuninkaat eivät ottaneet varoituksia kuuleviin korviinsa. Tämän tähden Jumala salli suuren naapurivaltion, Babylonian, valloittaa Juudan.

Babylonian kuningas oli valloittanut monia muitakin pienempiä valtioita. Hän oli huomannut, ettei tavallisia ihmisiä välttämättä erityisesti kiinnostanut, kuka oli kuningas ja minkä nimisessä valtiossa he asuivat – tärkeintä oli, että sai asua kotona ja elää kuten aina ennenkin. Siksi hän toteutti pakkosiirtoja: valloitettu kansa marssitettiin kauas kotiseudultaan, toisenlaiseen ympäristöön. Uudessa paikassa viljeltiin kenties eri kasveja eri tavalla kuin vanhassa kodissa, ja naapurissa asui vieraita kieliä puhuvia ihmisiä, joiden tavat olivat täysin erilaiset. Hämmentyneitä ihmisiä oli paljon helpompi hallita. Siksi Juudan asukkaatkin lähetettiin pakkosiirtoon Babyloniaan.

Kuningas Nebukadnessar halusi kerätä hoviinsa mahdollisimman paljon tietoa ja viisautta. Siksi hänen hovissaan asui lukuisia viisaita miehiä. Hän halusi myös kasvattaa uusia viisaita hoviinsa. Siksi hän pyysi palvelijoitaan valitsemaan Juudan kansasta viisaita, älykkäitä ja oppivaisia poikia, joille kauemmin hovissa asuneet voisivat opettaa Babylonian kieltä ja kirjallisuutta. Yksi näistä valituista pojista oli Daniel.

Kuningas määräsi, että uusille pojille piti syöttää samoja herkkuja kuin kuninkaalle ja juottaa kuninkaan viiniä. Daniel ja hänen ystävänsä eivät halunneet tehdä näin. Kuninkaan pöydässä oli sellaisia ruokia, joiden syömisen Jumala oli kieltänyt kansaltaan, eikä jatkuva viinin juominenkaan ollut ihmiselle ollenkaan hyväksi. Daniel anoi heitä ruokkivalta palvelijalta lupaa syödä vain kasviksia ja vettä. Palvelija empi, mutta lopulta suostui kymmenen päivän kokeiluun. Tämän kokeilun jälkeen huomattiin, että Daniel ja hänen ystävänsä olivat paljon terveempiä ja vahvempia kuin kuninkaan ruokaa syövät pojat. He saivat jatkaa omaa ruokavaliotaan.

Danielin valinta ei välttämättä ollut helppo. Hän oli vieraassa paikassa, vieraiden ihmisten keskellä, ja kaikki muut söivät ja joivat tyytyväisinä. Olisi ollut helppoa tehdä, kuten kaikki muutkin tekivät. Daniel kuitenkin tunsu Jumalan tahdon ja halusi mieluummin totella Jumalaa kuin kuningasta. Tämän takia hänen täytyi toimia eri tavalla kuin muut. Emme tiedä, ymmärsikö Daniel yhtä hyvin kuin me nykyään, miksi jatkuva herkuttelu ja viinin juominen on epäterveellistä, erityisesti nuorelle pojalle. Tärkeintä onkin, että hän halusi olla kuuliainen Jumalalle silloinkin, kun muut eivät olleet.

Tämä kuuliaisuus johti siihen, että ne Danielin ominaisuudet – viisaus, älykkyys ja oppivaisuus – joiden takia hän oli päätenyt hoviin asumaan, pääsivät kehittymään. Hän oppi ja viisastui. Lisäksi hän oppi kuulemaan Jumalan äänen. Tätä eivät muut viisaat opettaneet, vaan kyseessä oli Jumalan lahja Danielille.

Kyky kuulla Jumalaa oli Danielin tehtävän kannalta olennainen. Jumala halusi puhua kuningas Nebukadnessarille, ja antoi tämän nähdä merkillisen unen. Nebukadnessar tiesi, että osa hänen hovinsa viisaista halusi mielistellä häntä. Siksi hän ei suostunut kertomaan unestaan mitään, vaan vaati, että viisaiden oli osattava ensin kertoa, millainen uni oli, ja sen lisäksi selittää, mitä se tarkoitti. Kukaan ei onnistunut tässä – paitsi Daniel, kun oli ystävineen rukoillut ja pyytänyt Jumalan apua.

Tämä ei ollut laisinkaan ainoa kerta, kun Jumala puhui Danielille tai hänen kauttaan kuninkaille. Daniel eli vuosikymmenten ajan kuninkaan hovissa, selittäen hänen uniaan. Tämä palvelustehtävä jatkui jopa sen jälkeen, kun Babylonia hävisi sodan Persiaa vastaan ja valtio ja hallitsijasuku muuttuivat toisiksi. Daniel jatkoi Persian kuninkaan palveluksessa. Tämän kuninkaan aikana tapahtui se kertomus, jota Danielista usein kerrotaan: hän ei suostunut rukoilemaan kuningasta, vaan jatkoi Jumalan rukoilemista, ja siksi hänet heitettiin leijonien luolaan. Jälleen kerran Daniel totteli Jumalaa ennemmin kuin kuningasta – ja Jumala pelasti hänet.

Danielin tehtävä oli poikkeuksellinen: kertoa Jumalan tahto kuninkaille, jotka eivät Jumalaa tunteneet. Hän olisi voinut luopua tehtävästään ja alkaa mielistellä kuninkaita, kuten monet muut hovin viisaat tekivät. Tämä ei kuitenkaan ollut Danielin valinta. Hän oli kuuliainen sekä Jumalan laille että saamallaan tehtävälle, ja sen seurauksena kahden suurvaltion kuninkaat saivat kuulla, mitä Jumalalla oli sanottavana.

Luovuus

Tutustutaan kuningas Nebukadnessarin uneen Danielin kirjan luvussa 2. Tehdään näytelmä luvun tapahtumista.

Elämys

Valmistetaan ”välipala Danielin tapaan” kasviksista ja hedelmistä.

Yhteisöllisyys

Osallistujien kesken: Jutellaan. 1. Millaisissa tilanteissa olet kokenut kiusausta tehdä samoin kuin ”kaikki muutkin”, vaikka olet tiennyt, ettei se ole oikein? Miten selvisit tilanteesta? 2. Danielin toiminta vaikutti kuninkaiden hoveissa. Miten meidän aikanamme voidaan vaikuttaa siihen, että johtajat ja hallitsijat tekevät Jumalan mielen mukaisia päätöksiä?

Kotona: Jutellaan yhdessä. Millaisissa tilanteissa olemme kokeneet kiusausta tehdä samoin kuin ”kaikki muutkin”, vaikka olemme tiennyt, ettei se ole oikein? Miten selvisimme tilanteesta?

Opetus 2 – Vaikeassa tilanteessa Jumalan asialla: kertomus Esteristä

Raamatunkohdat: Esterin kirja.

Muistojae: ” Me tiedämme, että kaikki koituu niiden parhaaksi, jotka rakastavat Jumalaa ja jotka hän on suunnitelmansa mukaisesti kutsunut omikseen.” Room. 8:28

Oppimistavoitteet

- tutustun Esterin elämään
- ymmärrän Jumalan johdattavan koko elämäämme sekä meidän parhaaksemme että Hänen tahtonsa toteutumiseksi

Havainnollistaminen

Raamatun aikajana.

Sanallinen opetus

Viime kerralla puhuimme Danielista, joka palveli Babylonian ja Persian kuninkaiden hovissa. Tälläkin kerralla Raamatun tapahtumat sijoittuvat Persiaan, noin 60 vuotta Danielin kuoleman jälkeiseen aikaan. On vuosi 483eKr, ja kuninkaana on Kseses. Hän oli erittäin tarkka siitä, että kaikki osoittivat kunnioitusta häntä kohtaan ja tottelivat tarkasti kuninkaan määräyksiä. Ensimmäinen kuningatar, Vasti nimeltään, ei ollut suostunut tulemaan kuninkaan juhliin esittelemään kauneuttaan vieraille. Tämän takia kuningas ilmoitti, ettei Vasti enää ollut kuningatar.

Kseses halusi uuden kuningattaren. Kaikkialta Persiasta kerättiin kauniita naisia asumaan hoviin. Yksi näistä naisista oli juutalainen Ester. Hänen serkkunsa Mordokai antoi Esterille neuvon ennen muuttoa: Ester ei saisi kertoa kenellekään olevansa juutalainen. Vuoden ajan naisten kauneutta hoidettiin, ja sitten heidät vietiin kuninkaan eteen. Kseses valitsi Esterin vaimokseen ja uudeksi kuningattareksi.

Esterin elämä ei muuttunut tämän valinnan jälkeen aivan niin paljon, kun saattaisimme kuvitella. Hän asui edelleen omassa talossaan palvelijoidensa kanssa, ja tapasi kuningasta vain silloin, kun kuningas kutsui hänet luokseen – joskus useammin, joskus harvemmin. Kukaan ei saanut mennä kuninkaan luokse kutsumatta, ei edes kuningatar.

Esterin serkku Mordokai tuli jonkin ajan kuluttua myös hoviin töihin. Siellä ollessaan hän ajautui riitaan kuninkaan läheisen palvelijan Hamanin kanssa. Haman oli saanut kuninkaan määräämään, että kaikkien muiden palvelijoiden tuli kumartaa maahan saakka Hamanin lähestyessä. Mordokai ei suostunut tällaiseen, vaan ilmoitti kumartavansa vain Jumalan edessä. Haman loukkaantui tästä niin suuresti, että vaati kuningasta antamaan määräyksen siitä, että Mordokai ja kaikki muutkin juutalaiset, jotka noudattivat Jumalan ohjeita ennemmin kuin kuninkaan määräyksiä, pitäisi tappaa. Kuningas suostui tähän vaatimukseen ja valitsi päivän, jona kaikkien juutalaisten olisi kuoltava.

Mordokai lähetti viestin Esterille, joka ei tiennyt asiasta mitään. Hän aneli Esteriä menemään kuninkaan luo ja pyytämään tätä peruuttamaan määräyksensä. Ester epäröi: kukaan ei saanut mennä kuninkaan luo kutsumatta – siitäkin seuraisi kuolemanrangaistus, ellei kuningas erikseen päättäisi armahtaa kutsumatonta vierasta. Eikä kuningas ollut viime aikoina ollut kovinkaan kiinnostunut Esterin seurasta. He olivat tavanneet edellisen kerran kuukausi sitten. Mordokai kuitenkin jatkoi pyytämistä: Jumala tulisi pelastamaan juutalaiset tavalla tai toisella, ja Esterillä voisi olla mahdollisuus olla osa Jumalan suunnitelmaa. ”Kukaties sinusta tulikin kuningatar vain tällaisia aikoja varten”, totesi Mordokai.

Ester pyysi kaikkia kaupungin juutalaisia paastoamaan ja rukoilemaan ennen kuninkaan eteen menemistään. Kolmen päivän rukouksen jälkeen hän lähti kuninkaan luo jännittyneenä. Kuningas

hämmästyivät nähdessään Esterin, ja osoitti tätä kultaisella valtikallaan merkiksi siitä, että Esteriä ei rangaistaisi kuninkaan häiritsemisestä, vaan hän saisi tulla kertomaan asiansa. Ester kertoikin kuninkaalle jotakin. Hän pyysi kuningasta tulemaan Hamanin kanssa juhliin, jotka Ester halusi järjestää kuninkaalle.

Raamattu ei kerro meille, miksei Ester mennyt suoraan asiaan ja pyytänyt juutalaisten armahtamista. Kenties Ester oli huomannut, minkä tyyppisiin pyyntöihin kuningas vastasi myöntävästi ja mihin kieltävästi, ja ehkä hän oli huomannut senkin, että kuningas oli juhlien jälkeen usein hyvällä tuulella ja suostui helpommin pyyntöihin. Ester toimi rauhassa ja viisaasti.

Juhlien ollessa päättyessä Ester kutsui kuninkaan ja Hamanin seuraavaksikin illaksi uusiin juhliin. Kuningas suostui ja lähti kotiinsa nukkumaan. Hän ei kuitenkaan saanut unta, joten hän pyysi palvelijaansa lukemaan hänelle aikakirjoja – muistiinpanoja viime vuosien tapahtumista. Yksi muistiinpano kertoi tapahtumasta, jossa Mordokai oli paljastanut kuningasta vastaan laaditun salajuonen. Kävi myös ilmi, ettei Mordokai ollut saanut palkintoa hyvästä teostaan.

Seuraavana aamuna kuningas pyysikin Hamania keksimään palkinnon miehelle, jota haluaa palkita. Haman luuli saavansa palkinnon itselleen, ja kertoi, että tämä palkittava pitäisi pukea kuninkaalliseen asuun ja häntä tulisi kierrättää kuninkaallisen ratsun selässä, ja kaikkien olisi hurrattava tälle. Kuningas piti Hamanin ideasta, ja pyysi Hamania tekemään kaiken kuvailemansa Mordokaille.

Illalla, Esterin toisissa juhlissa, kuningas lupasi Esterille, että tämä saisi pyytää mitä vain, ja saisi sen. Nyt oli tullut oikea hetki: Ester paljasti kuninkaalle olevansa juutalainen, ja pyysi kuningasta peruuttamaan määräyksen juutalaisten tuhoamisesta. Kuningas hämmästyi. Hän ei tuntunut edes muistavan koko määräystä. Kun kävi ilmi, että Haman oli puhunut kuninkaan antamaan tämän määräyksen, kuningas määräsi Hamanille kuolemanrangaistuksen, ja peruutti käskyn juutalaisten tuhoamisesta. Juutalaiset pelastuivat Esterin rohkeuden ja viisauden tähden.

Sekä Daniel että Ester palvelivat Jumalaa hyvin erikoisissa olosuhteissa: kuninkaan neuvonantajana ja kuningattarena. Kummankin elämästä voimme huomata, että monet tapahtumat yhdessä saivat aikaan sen, että he olivat oikeaan aikaan oikeassa paikassa, ja heillä oli mahdollisuus vaikuttaa siihen, että Jumalan suunnitelma saattoi toteutua. Kummaltakin vaadittiin rohkeutta tehtävänsä toteuttamiseen.

Toiminnallisuus

”Uskaltaisitko?” Nimetään huoneesta kolme paikkaa: ”en pelkäisi”, ”pelkäisin, enkä tekisi”, ”pelkäisin, mutta tekisin silti”. Ohjaaja keksii erilaisia tilanteita, ja varkit siirtyvät vastaustaan kuvaavaan kohtaan huonetta.

Jutellaan siitä, miksi vastasimme kysymyksiin näin. Miltä tuntui olla ainoa ”pelkäisin, enkä tekisi” – kohdassa? Miksi valitsimme ”pelkäisin, mutta tekisin silti” –alueen, kun voi jättää kokonaan tekemättäkin?

Luovuus

Piirretään tai maalataan kuva tilanteesta, jossa Jumala on auttanut meitä.

Yhteisöllisyys

Osallistujien kesken: Jutellaan. Millaisissa tilanteissa sinun on tarvinnut olla rohkea voidaksesi toimia oikein?

Kotona: Jutellaan. Millaisissa tilanteissa olemme olleet rohkeita? Mikä auttoi meitä?

Opetus 3 – Nuoruudesta saakka Jumalan sanansaattajana: kertomus Jeremiasta

Raamatunkohdat: Jeremia 1.

Muistojae: ”Älä sano, että olet nuori, vaan mene, minne ikinä sinut lähetän, ja puhu, mitä minä käsken sinun puhua. Älä pelkää ketään, sillä minä, Herra, olen sinun kanssasi ja suojelen sinua.” Jer. 1:7-8

Oppimistavoitteet

- tutustun Jeremian elämään
- ymmärrän kaiken ikäisten ihmisten voivan palvella Jumalaa

Havainnollistaminen

Raamatun aikajana.

Sanallinen opetus

Vuonna 627eKr, 22 vuotta ennen Juudan kansan pakkosiirtoa ja Danielin päätymistä kuninkaan hoviin, Jumala alkoi puhua Jeremialle. Jeremiasta tulisi profeetta, jonka tulisi varoittaa kansaa edessä olevista vaikeuksista.

Jumalan kutsu oli selkeä: *”Jo ennen kuin sinut äidinkohdussa muovasin, minä valitsin sinut. Jo ennen kuin sinä synnyit maailmaan, minä pyhitin sinut omakseni ja määräsin sinut kansojen profeetaksi.”* (Jer. 1:5) Jumala oli luonut Jeremian tiettyä tarkoitusta varten. Hän oli antanut Jeremialle kaiken tarvittavan viisauden ja taidon tässä tehtävässä menestymiseen.

Samalla tavoin Jumala on luonut jokaisen meistä tarkoitusta varten. Meidän taitomme ja mielenkiinnon kohteemme eivät ole sattumaa, vaan Jumalan suunnittelemaa. Hän tietää, miksi jokainen meistä on juuri sellainen kuin on.

Jeremia ei kuitenkaan ymmärtänyt Jumalan kutsua, vaan vastusteli: *”Voi, Herra, Jumalani, en minä osaa puhua, minä olen niin nuori!”* (Jer. 1:6) Saattaa olla, että Jeremialla ei ollut ketään nuorta esikuvaa Jumalan palvelijasta tai profeetasta. Suurin osa niistä profeetoista, joiden elämästä kerrotaan Vanhassa Testamentissa, elivät eri aikaan kuin Jeremia. Hän oli toki kuullut menneinä aikoina eläneistä profeetoista, mutta he kaikki vaikuttivat vanhoilta ja viisailta, aivan erilaisilta kuin Jeremia.

Mekin voimme keksiä syitä siihen, miksi meistä ei ole palvelemaan Jumalaa. Emme osaa samoja asioita kuin ne, jotka ovat usein esillä seurakunnassa. Olemme liian nuoria tai vanhoja, liian hiljaisia tai äänekkäitä, jotenkin erilaisia kuin muut. Meistä saattaa tuntua, että nämä syyt ovat valtavia esteitä, mutta Jumalan suunnitelmaa ne eivät estä laisinkaan.

Jumala ei kuitenkaan tarvitse klooniarmeijaa, valtavaa joukkoa samanlaisia ihmisiä tekemässä tismalleen samaa asiaa samalla tavalla. Hän antoi meille tehtäväksi kertoa ilosanoman Jeesuksesta, Pelastajasta, kaikille maailman ihmisille. Tätä tehtävää voi, ja täytyykin, toteuttaa monin eri tavoin, jotta kaikenlaiset ihmiset voivat ymmärtää, mistä on kyse. Se, että Jumala loi sinut tuollaiseksi, on hyvä ja tarkoituksenmukainen asia.

Jumala vastasi myös Jeremialle: *”Älä sano, että olet nuori, vaan mene, minne ikinä sinut lähetän, ja puhu, mitä minä käsken sinun puhua. Älä pelkää ketään, sillä minä, Herra, olen sinun kanssasi ja suojelen sinua. -- Minä annan sanani sinun suuhusi.”* (Jer. 1:7-8, 9b) Jumala ei lähettänyt Jeremiaa työhön yksinään. Hän lupasi olla Jeremian kanssa ja antaa hänelle oikeat sanat oikeassa tilanteessa.

Jumala on luvannut olla myös meidän kanssamme, tai enemmänkin: Hän on luvannut, että Pyhä Henki asuu ja elää jokaisessa Jumalan lapsessa. Meidän ei tarvitse huolestua siitä, että joutuisimme yksinämme keksimään, miten palvella Jumalaa. Hän on luvannut johdattaa meitä ja puhua Henkensä kautta meille.

Toiminnallisuus

”Minussa on ainutlaatuista..” Asetutaan piiriin istumaan. Yksi leikkijöistä kertoo jotakin itsestään. Kaikki ne, joihin sama asia pätee, istuvat kertojan syliin. Kasasta palataan omalle istuimelle. Kertoja kertoo jonkin uuden asian itsestään. Tarkoitus on keksiä jokin sellainen asia, joka on kertojalle ainutlaatuista, ts. kukaan ei liiku paikaltaan. Kun tällainen löytyy, kertomisvuoro siirtyy seuraavalle.

Luovuus

Mietitään edellisessä leikissä kerrottuja asioita ja keksitään mahdollisimman monta tapaa, jolla ne voivat olla hyödyksi Jumalan suunnitelmassa.

Yhteisöllisyys

Osallistujien kesken: Jutellaan. Olemmeko me olleet tilanteessa, jossa meillä olisi sanottavaa, mutta meitä ei kuunnella, koska olemme niin nuoria? Miten olisimme voineet saada äänemme kuuluviin?

Kotona: Jutellaan. Millaisia vanhempamme olivat meidän iässämme? Seurasivatko he silloin Jeesusta?

Opetus 4 – Tuomaroimassa Israelin kansaa: kertomus Deborasta

Raamatunkohdat: Tuom. 4.

Muistojae: ” Kuinka yliveraisia ovatkaan sinun suunnitelmasi, Jumala, kuinka valtava onkaan niiden määrä! Jos yritän niitä laskea, niitä on enemmän kuin on hiekanjyviä. Minä lopetan, mutta tiedän: sinä olet kanssani.” Ps. 139:17-18

Oppimistavoitteet

- tutustun Deboran tarinaan
- ymmärrän Jumalan kutsuvan sekä miehiä että naisia

Havainnollistaminen

Raamatun aikajana.

Sanallinen opetus

Tiedätkö, miten Israelia johdettiin sen jälkeen, kun he olivat päässeet erämaasta Luvattuun maahan Joosuan johtamana, ennen ensimmäistä kuningasta? (näytä aikajanalta Luvatun maan valloitus ~1400eKr ja Saulin valinta kuninkaaksi 1043eKr) Jumala antoi Israelille tuomareita. ”Tuomari” kuulostaa tehtävältä, jossa päivästä toiseen ratkaistaan ihmisten riitatilanteita ja rikoksia. Tätäkin tuomarit tekivät, mutta enimmäkseen he johtivat Israelia sen lukuisissa sodissa naapurikansojen kanssa. Tuomarit johtivat aivan samoin kuin kuninkaatkin, mutta heillä ei ollut valtaa määrätä ja hallita kansaa. Tuomarin lapsesta ei myöskään tullut seuraavaa tuomaria, kuten kuningassuvuissa. Jumala kutsui tähän tehtävään, kenet halusi.

Debora toimi tuomarina suunnilleen tuomareiden ajan puolivälissä (luvun 4 tapahtumat sijoittuvat vuoteen 1235eKr). Hän oli myös profeetta, joka kuuli Jumalan puheen ja kertoi kansalle, mitä Jumala kansaltaan odotti. Tuomarien kirja kertoo kahdestatoista eri aikaan toimineesta tuomarista. Debora oli ainoa nainen tässä joukossa.

Onko sillä mitään merkitystä, että Debora oli nainen? On. Ihmiset eivät äänestäneet tai muuten valinneet tuomaria, vaan Jumala kutsui mielestään sopivimman henkilön seuraavaksi tuomariksi. Raamatussa ei kerrota, millä kriteereillä Jumala valitsi tuomareita, mutta jostakin syystä jokainen tuomari oli tarpeen juuri siihen tilanteeseen, jossa hän eli ja palveli Jumalaa. Ilman Deboraa saattaisimme jäädä siihen käsitykseen, että vain miehet sopivat johtamaan ja tuomaroimaan Israelia. Debora tuomarina osoittaa, että Jumala ei ihmisiä kutsuessaan katso vain jotakin tiettyä ominaisuutta, vaan tuntee koko ihmisen. Hän tuntee jokaisen ihmisen kohdalla koko luomansa kokonaisuuden ja kutsuu jokaista tehtävään, jossa Jumalan antamat taidot pääsevät parhaalla tavalla käyttöön.

Useimmiten Debora hoiti tuomarin tehtävänsä istuen palmun alla kuuntelemassa israelilaisten riita-asioita ja ratkaisemassa niitä. Eräänä päivänä Debora kutsui luokseen Barakin, jolle Jumalalla oli tehtävä. Naapurikansa, kanaanilaiset, yrittivät valloittaa israelilaisilta maata. Jumala halusi lähettää Barakin sotimaan kanaanilaisten sotapäällikkö Siseraa vastaan. Barak tulisi voittamaan ja kanaanilaiset joutuisivat jättämään Israelin rauhaan.

Barak otti tehtävän vastaan, muttei suostunut lähtemään sotaan ilman Deboraa. Saattaa olla, että Barak ei täysin luottanut Jumalan lupaukseen voitosta, kun hän varmuuden vuoksi halusi tuomarin mukaansa. Debora suostui tähän pyyntöön, mutta kertoi Barakille, että tästä ei tulisi taistelun suurin sankari, vaan Siseran voittaisi nainen.

Barak keräsi sotajoukkonsa Jumalan ohjeen mukaan, ja lähti Taborinvuorelle odottamaan, että Sisera joukkoineen tulisi vuoren juurella virtaavan puron luo. Näin tapahtui, ja Barak pääsi hyökkäämään. Siseran armeija ei ehtinyt järjestäytyä, ja Barak sai murskavoiton. Sisera kuitenkin karkasi.

Sisera juoksi kohti Heberin suvun telttakylää. Hän tiesi, että Heberin perhe ei ollut israelilainen eikä kanaanilainen, mutta he olivat hyvissä väleissä kanaanilaisten kanssa. Hän juoksi Heberin vaimon Jaelin luo ja määräsi tämän piilottamaan hänet ja valehtelemaan etsijöille, ettei ollut nähnyt ketään. Teltassa odottaessaan Sisera nukahti. Jael huomasi hetkensä koittaneen. Hän hiipi nukkuvan Siseran luo ja surmasi hänet. Hetken kuluttua Barak ilmestyi paikalle Siseraa etsien, ja Jael näytti hänelle, että Sisera oli jo voitettu. Sota oli päättynyt juuri Deboran kuvaamalla tavalla: kanaanilaisten tappioon siten, että sotapäällikkö Siseran voitti nainen.

Jael ei ollut israelilainen, mutta hän oli silti toteuttamassa Jumalan suunnitelmaa. Jumala ei katso ulkoisia tekijöitä, kuten kansallisuutta, valitessaan tehtäviä, joihin kutsuu ihmistä. Jumala tuntee koko ihmisen.

Meidän tehtävämme on erilainen kuin israelilaisilla. Meidän tulee kertoa evankeliumi kaikille ihmisille. Tätäkin tehtävää voi toteuttaa monin eri tavoin, käyttäen hyödyksi kaikkea sitä taitoa, mitä Jumala on antanut. Onnistuaksemme tarvitsemme monenlaisilla taidoilla varustettuja ihmisiä, jotka haluavat palvella Jumalaa tässä tehtävässä.

Toiminnallisuus

20 kysymystä -peli. Yksi leikkijä keksii ihmisen tai asian. Muut esittävät kysymyksiä, joihin keksijä voi vastata kyllä tai ei. Kyselijöillä on käytössään 20 kysymystä. Jos he pystyvät arvaamaan oikean vastauksen ennen kysymysten loppumista, he voittavat, jos taas oikeaa vastausta ei löydy vaikka kaikki kysymykset on käytetty, keksijä voittaa. Vuorotelkaa asioiden keksimisvuoroa.

Jutellaan siitä, millaisilla ominaisuuksilla kuvailimme ihmisiä, joita yritimme arvata. Miksi valitsimme juuri nämä ominaisuudet?

Luovuus

Piirretään kuvat toisistamme sotasankareina.

Yhteisöllisyys

Osallistujien kesken: Jutellaan. Olemmeko me joutuneet tilanteeseen, jossa on oletettu, ettemme voi tai osaa tehdä jotakin jonkin ominaisuutemme perusteella? Miten tilanne päättyi?

Kotona: Jutellaan. Mitä ominaisuuksia tai taitoja huomaamme toisissamme? Miten voisimme kannustaa seuraavalla viikolla toisiamme näiden taitojen käyttämisessä ja kehittämisessä?

Opetus 5- Kokeneemmalta oppimassa: kertomus Timoteuksesta

Raamatunkohdat: Apt. 16

Muistojae: ” Kenenkään ei pidä väheksyä sinua nuoruutesi vuoksi. Näytä sinä uskoville hyvää esimerkkiä puheissasi ja elämäntavoissasi, rakkaudessa, uskossa ja puhtaudessa.” 1. Tim. 4:12

Oppimistavoitteet

- tutustun Timoteuksen tarinaan
- ymmärrän Jumalan kutsuvan koko elämän ajaksi
- pohdin kokeneempien esikuvien merkitystä elämässä

Havainnollistaminen

Raamatun aikajana.

Sanallinen opetus

Timoteus oli nuori mies, joka asui Lystran kaupungissa. Hänen äitinsä oli juutalainen, ja äiti oli opettanut Timoteukselle Vanhan testamentin kirjoituksia lapsesta saakka. Timoteuksen isä oli kreikkalainen, eikä siksi uskonut samoin kuin vaimonsa ja poikansa. Jossakin vaiheessa Timoteuksen nuoruudessa hän ja hänen äitinsä kuuluivat ihmeellisen uutisen: se Pelastaja, Messias, josta kirjoitukset kertoivat, oli syntynyt Beetlehemissä, elänyt Juudeassa, kuollut Golgatalla ja noussut kuolleista! Timoteuksesta ja hänen äidistään tuli Jeesuksen opetuslapsia.

Toisella lähetysmatkallaan Paavali tuli Lystraan. Hän oli käynyt kaupungissa ennenkin, ja halusi rohkaista ja opettaa siellä olevaa seurakuntaa. Paavali tapasi myös Timoteuksen. Voi olla, että Paavali oli jo aiemmin kuullut lystralaisilta Timoteuksesta hyvää, tai sitten joku kertoi heitä esitellessään, että Timoteus oli hyvä ja uskollinen seurakunnan jäsen. Paavali päätti kutsua Timoteuksen mukaan lähetysmatkalleen, ja Timoteus lähti.

Timoteus kulki Paavalin mukana kaupungista toiseen, kuunteli Paavalin opetusta seurakunnissa ja seurasi, kuinka rohkeasti Paavali julisti evankeliumia niille, jotka eivät vielä tunteneet Jeesusta. Timoteus oppi Paavalilta paljon.

Välillä Timoteuksen ja Paavalin tiet kulkivat eri reittejä. Timoteus ja Silas, eräs toinen Paavalin matkakumppani, saattoivat jäädä jollekin paikkakunnalle pidemmäksi aikaa, opettamaan enemmän Jeesuksesta niille, jotka olivat tulleet uskoon Paavalia kuunnelleensa, kun Paavali jo kiirehti seuraavaan kaupunkiin. Jossakin vaiheessa he palasivat Paavalin kanssa samaan seurueeseen matkaamaan yhdessä. Timoteus kulki Paavalin mukana hänen toisen ja kolmannen lähetysmatkansa aikana, noin kahdeksan vuoden ajan.

Näiden matkojen jälkeen Timoteus asettui Efesoon, seurakunnan paimeneksi ja opettajaksi. Tänä aikana Paavali kirjoitti hänelle kaksi kirjettä, jotka löytyvät Raamatusta. Niissä Paavali rohkaisee Timoteusta palvelemaan seurakuntaa, opettamaan oikein ja viisaasti ja olemaan koko seurakunnalle esikuva Jeesuksen seuraamisessa. Paavali vaikutti Timoteuksen elämään monin tavoin: kutsuen, opettaen, antaen tehtäviä ja lopulta rohkaisten ja neuvoen tehtävän hoitamisessa.

Meistä jokainen hyötyy suuresti siitä, jos elämässämme on joku Paavalin kaltainen: meitä jonkin verran kokeneempi Jeesuksen seuraaja, josta voimme ottaa mallia ja joka myös antaa meidän kokeilla asioiden tekemistä, neuvoen ja kannustaen. Kannattaakin miettiä, kuka olisi sellainen ihminen, jonka seurassa haluaisi viettää aikaa oppien enemmän siitä, miten seurata Jeesusta ja palvella häntä. Jos tämä ihminen ei itse hoksaa toimia Paavalin tavoin ja kutsua sinua seuraansa, häneltä voi itse kysyä, haluaisiko hän opettaa meitä Paavalin tavoin.

Timoteuksen tehtävässä oli monia vaihteita: matkoja Paavalia kuunnellen, opettamista seurakuntia kiertäessä ja seurakunnan paimenen tehtävä. Timoteuksen kutsu oli kuitenkin koko ajan sama; seurata Jeesusta ja auttaa toisia seuraamaan Häntä. Eri aikoina tämän tehtävän toteuttaminen sai eri näköisiä muotoja. Näin on useimpien ihmisten elämässä: tehtävät vaihtelevat, mutta Jeesus, jota seuraamme, pysyy aina kanssamme.

Toiminnallisuus

Seuraa johtajaa –leikki. Johtaja kuljettaa joukkoa eteenpäin erilaisia temppuja tehden. Muut toistavat perässä.

Luovuus

Piirretään kartalle Paavalin ja Timoteuksen yhteiset matkat.

Yhteisöllisyys

Osallistujien kesken: Jutellaan. Ketkä ovat meidän esikuviamme Jeesuksen seuraamisessa? Tarkkailemmeko heitä vain etäältä, vai pääsemmekö viettämään aikaa heidän kanssaan? Mitä eroja keksimme etäältä seuraamisen ja yhdessä ajan viettämisen välillä?

Seurakunnassa: Kutsutaan paikalle muutamia seurakuntalaisia, jotka palvelevat eri tavoin seurakunnassa. Kysellään heiltä siitä, mitä he tekevät. Mietitään yhdessä, miten he voisivat ottaa mukaansa, tekemään yhdessä, niitä, joita kyseinen tehtävä kiinnostaa.

Kotona: Jutellaan. Millaisia uskovia esikuvia vanhemmilla on ollut elämänsä aikana? Miten he ovat auttaneet vanhempiamme kasvamaan? Millaisia lahjoja vanhemmat huomaavat lapsissaan? Tuntevatko he jonkun, joka voisi auttaa lapsia oppimaan enemmän tämän lahjan käyttämisestä Jeesuksen seuraajana?

Opetus 6 - Anteliaasti toisia palvelemissa: kertomus Lyydiasta

Raamatunkohdat: Apt. 16:11-15; 40

Muistojae: ” Olkaa nurkumatta vieraanvaraisia toinen toisellenne.” 1. Piet. 4:9

Oppimistavoitteet

- tutustun Lyydian tarinaan
- ymmärrän kaikenlaisen työn olevan arvokasta
- pohdin anteliaisuutta omassa elämässäni

Havainnollistaminen

Raamatun aikajana.

Sanallinen opetus

Viimeksi puhuimme Timoteuksesta, jonka Paavali kutsui matkatoverikseen. Jonkin aikaa Timoteuksen kutsun jälkeen Paavali seurueineen saapui Filippiin. Nykyään Filippi on osa Kreikkaa, ja tuohon aikaan se kuului Makedonian maakuntaan. Filippi oli ensimmäinen Euroopan mantereella oleva paikka, jossa Paavali julisti evankeliumia: aiemmat matkansa hän oli tehnyt Lähi-idän puolella.

Filippissä asui nainen, Lyydia nimeltään. Hän kävi kauppaa purppuralla värjätyillä kankailla. Tuohon aikaan kankaita värjättiin luonnosta saatavilla aineilla, ja joitakin värejä oli paljon helpompi saada aikaan kuin toisia. Vihreitä, keltaisia ja ruskeita väriaineita saa lukuisista kasveista, mutta purppura – tumma, punasävyinen violetti – oli paljon työläämpi väri. Väriainetta saatiin muutamista merikotilolajeista: niiden erittämä lima värjäsi kankaan purppuraiseksi. Kotiloita piti kerätä tuhansia tai kymmeniä tuhansia, jotta väriaine saatiin valmistettua. Purppuraväri maksoikin painonsa verran hopeaa: se oli kallista, ja purppurakankaat ja –vaatteet olivat vain rikkaiden saavutettavissa. Koska Lyydia kävi kauppaa tällaisilla luksustuotteilla, hänestä oli tullut hyvin varakas. (Englanniksi lisää tietoa Rooman aikaisesta purppurakankaan värjämisestä, kaupankäynnistä ja kankaan käytöstä statussymbolina esim. Wikipediasta käsitteellä ”Tyrian purple”.)

Lyydia oli kasvanut ympäristössä, jossa uskottiin kreikkalaisiin jumaltaruihin. Hän ei kuitenkaan itse uskonut näihin, vaan oli kiinnostunut siitä Jumalasta, johon juutalaiset uskoivat ja josta Vanha testamentti kertoi. Hänestä ei tullut juutalaista, mutta hän uskoi, että heidän Jumalansa oli ainoa todellinen Jumala.

Paavalin tultua Filippiin hän hakeutui sapattina joen rannalle paikkaan, jossa aavisti ihmisten olevan rukoilemassa. Näin olikin, ja Paavali sai kerrottua evankeliumin tälle joukolle. Yksi näistä kuulijoista oli Lyydia. Hän otti ilolla evankeliumin vastaan ja tuli Jeesuksen opetuslapsiksi.

Lyydia kutsui Paavalin ja koko tämän matkaseurueen kotiinsa asumaan siksi aikaa, kun he olivat kaupungissa. Kutsu otettiin vastaan, ja Lyydian koti toimi majapaikkana Paavalille jonkin aikaa. Paavalin lähdön jälkeen Filippin uskovat jatkoivat kokoontumista Lyydian kodissa, ja kaupungin ensimmäinen seurakunta syntyi Lyydian taloon.

Lyydian elämä näytti hyvin erilaiselta kuin Paavalin tai Timoteuksen: hän ei kulkenut ympäri maailmaa julistamassa evankeliumia, vaan asui Filippissä ja kävi kauppaa. Kuitenkin Lyydia oli yhtä lailla osa Jumalan tehtävää. Hän oli antelias ja vieraanvarainen: hänen kotinsa ja omaisuutensa olivat niin Paavalin kuin Filippin seurakunnankin käytössä. Se, että hän menestyi kaupankäynnissä, sai aikaan hyvää monien ihmisten elämässä.

Lyydia on meille esimerkki siitä, että Jeesuksen seuraajat voivat toimia hyvin monenlaisissa ammateissa. Joku saattaa miettiä, että hänen työnsä ei ollut kovin tärkeää tai hyödyllistä, hänhän myi kalliita vaatteita rikkaille ihmisille ja tienasi samalla paljon rahaa. Tämä työ ja siitä saatava raha, yhdistettynä Lyydian vieraanvaraisuuteen, teki kuitenkin monia hyviä asioita mahdolliseksi.

Toiminnallisuus

Pantomiimi. Esitetään eri ammatteja pantomiimina.

Luovuus

Kokeillaan värjätä lankaa tai paperia eri luonnonaineilla. Jos ulkona ei tähän vuodenaikaan kasva juuri mitään, käytetään esim. sipulia ja punakaalia.

Yhteisöllisyys

Osallistujien kesken: Jutellaan. Mistä ammateista haaveilemme? Miten voimme siinä ammatissa palvella Jumalaa?

Seurakunnassa: Kutsutaan muutamia eri aloilla työskenteleviä seurakuntalaisia kertomaan, miten heidän työnsä palvelee Jumalaa.

Kotona: Jutellaan. Miten vanhempamme voivat työssään palvella Jumalaa?